

Pieśń II (Nie dbam, aby zimne skąły...)

JAN KOCHANOWSKI

PIEŚNI, KSIĘGI WTÓRE

*Pieśń II*¹

Nie dbam, aby zimne skały
Po mym graniu tańcowały;
Niech mię wilcy nie słuchają,
Lasy za mną nie biegają².

Hanno, tobie k woli³ spiewam,
Skąd jesli twą łaskę miewam,
Przeszedłem już Amfijona
I lutnistę Aryjona⁴.

Mnie sama twarz nie uwiedzie;
I choć druga na plac jedzie⁵
Z herby domów starożytnych,
Zacne plemię⁶ dziadów bitnych,

Ja chcę podobać się w mowie
Nauzonej⁷ białejgłowie;
Ty mię pochwal, moja pani,
Nie dbam, choć kto inszy gani.

Cnocie zajrzą jako żywo⁸,
Bujne drzewo wiatrom krzywo⁹;
Ale ty chciej pomóc sama,
Nie ugrozi zazdrość nama¹⁰.

A jesli me niskie progi
Będą godne twojej nogi,
Nogi pięknej — nie potrzeba¹¹,
Dotrzeć już głową nieba.

---

¹W przypisach gwiazdką oznaczono wyrazy, które są używane do dziś, ale których znaczenie w *Pieśniach* jest odmienne od znaczenia obecnego. [przypis edytorski]

²*Nie dbam (...)* *biegają* — tańczące skały to aluzja do działalności Amfiona, władcy Teb i muzyka, który potrafił swą grą poruszać kamienie, zaś wzmianka o biegających lasach stanowi nawiązanie do umiejętności Orfeusza (zob. też: Ks. I, *Pieśń XXI*). [przypis redakcyjny]

³*tobie k woli* (starop.) — dla ciebie. [przypis redakcyjny]

⁴Aryjon — Arion: muzyk z Lesbos; dźwięk jego głosu zwabił delfiny, które uratowały mu życie. [przypis redakcyjny]

⁵*druga na plac jedzie* — inna się popisuje. [przypis redakcyjny]

⁶*plemię* (starop.) — potomek. [przypis redakcyjny]

⁷*nauzony* — uczony, wykształcony. [przypis redakcyjny]

⁸*zajrzą jako żywo* (starop.) — zawsze (przez całe życie) zazdroszą. [przypis redakcyjny]

⁹*wiatrom krzywo* — nie podoba się wiatrom (więc potrzęsają nim). [przypis redakcyjny]

¹⁰*nama* (starop.; C. daw. liczby podwójnej) — mnie i tobie. [przypis redakcyjny]

¹¹*nie potrzeba* — tu w znaczeniu: nic mi już więcej nie potrzeba do szczęścia. [przypis redakcyjny]

Samy¹² cię ściany wołają
I z dobrą myślą czekają;
Lipa stojąc wpośród dworu,
Wygląda cię co raz¹³ z boru.

Każ bystre konie zakładać,
A sama się gotuj wsiadać;
Teraz naweselsze czasy,
Zielenią się pięknie lasy.

Łąki kwitną rozmaicie,
Zająca już nie znać w życie¹⁴,
Przy nadziei oracz ścisły¹⁵,
Że będzie miał z czym do Wisły.

Stada igrają przy wodzie,
A sam pasterz, siedząc w chłodzie,
Gra w piszczałkę proste pieśni,
A faunowie¹⁶ skaczą leśni.

Kwap się, póki jasne zorze
Nie zapadną w bystre morze;
Po chwili ćmy¹⁷ czarne wstaną,
Co noc noszą nienaspaną¹⁸.

---

¹²samy (starop. M. Im rodz. niemęskoosobowego) — same. [przypis redakcyjny]

¹³co raz — co chwilę. [przypis redakcyjny]

¹⁴Zająca już nie znać w życie — oznacza to, że żyto wysoko już wyrosło. [przypis redakcyjny]

¹⁵ścisły (daw.) — skromny, oszczędny. [przypis redakcyjny]

¹⁶faunowie (daw. forma lm; dziś: fauny) — pół mężczyźni, pół kozy. W mit. rzym. bóstwa polne i leśne towarzyszące pasterzom. [przypis redakcyjny]

¹⁷ćma* (daw.) — ciemności. [przypis redakcyjny]

¹⁸noc (...) nienaspaną — mowa tu o nocy nie pozwalającej na przerwanie snu, może nawet o śmierci jako wiecznym śnie. [przypis redakcyjny]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z *Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur*.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na *Licencji Wolnej Sztuki 1.3*. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w *Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur*. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/piesni-ksiegi-wtore-piesn-ii>

Tekst opracowany na podstawie: *Pieśni Jana Kochanowskiego księgi dwoje*, Drukarnia Łazarzowa, Kraków, 1586

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Olga Sutkowska, Piotr Wilczek.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przełącz 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przełącz darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).